

Kirsi Pulkkinen

**Musiikin iloa kaikkein pienimmille
– musiikkipalvelu Suzuki-tyyliin**

Opinnäytetyö

KESKI-POHJANMAAN AMMATTIKORKEAKOULU

Musiikin koulutusohjelma, Toukokuu 2010

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö Musiikin yksikkö	Aika Toukokuu 2010	Tekijä Kirsi Pulkkinen
Koulutusohjelma Musiikin ko.		
Työn nimi Musiikin iloa kaikkein pienimmille – musiikkipalvelu Suzuki-tyyliin		
Työn ohjaaja Juha Ojala FT		Sivumäärä 34+liitteet
Työelämäohjaaja Juha Ojala FT		
<p>Useiden vuosien ajan olen haaveillut oman musiikkikoulun perustamisesta. Tässä opinnäytetyössä suunnittelin yksityisen musiikkikoulun toimintaa Shinichi Suzukin opetusfilosofian pohjalta. Liikeidean syntyminen ja työstäminen on ollut elävä prosessi jonka purin opinnäytetyön muodossa. Työn salaisena osana ovat alustava liiketoimintasuunnitelma sekä liitteiden taloudelliset laskelmat.</p>		

Asiasanat

Instrumentti, lahjakkuus, lapsi, liikeidea, musiikki, musiikkikasvatus, musiikkipalvelu, musikaalisuus, opettaminen, oppiminen, pedagogiikka, Shinichi Suzuki, Suzuki-menetelmä, Suzuki-metodi, viulunsoitto.

ABSTRACT

CENTRAL OSTROBOTHNIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES	Date May 2010	Author Kirsi Pulkkinen
Degree programme Music Degree Programme		
Name of thesis Joy of music for little children - music service in Suzuki style		
Instructor Juha Ojala, Ph.D.		Pages 34+appendices
Supervisor Juha Ojala, Ph.D.		
<p>I have been dreaming of starting my own music school for many years. The aim of my thesis is to plan and develop a private music school based on the teaching philosophy of Shinichi Suzuki. To begin with I introduce and analyze the Suzuki-method and then present my business idea. This process has been most enriching and something which I seek to share. My business plan and the financial estimates (presented in the appendices) are both confidential in nature.</p>		

Key words

Children, instrument, learning, music, musicality, music service, pedagogy, pedagogue, private music school, Suzuki-method, Shinichi Suzuki, teaching, violin playing.

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 SUZUKI-METODI	2
2.1 Shinichi Suzuki	2
2.2 Kuuntelun merkitys	3
2.3 Soitonopiskelun aloitus	4
2.4 Vanhemman osallistuminen	5
2.5 Ryhmäopetus	6
2.6 Harjoittelu ja opinnoissa edistyminen	6
3 OPETTAJAN TEHTÄVISTÄ	9
3.1 Nuotinluvun opetus	10
3.2 Oppimateriaali	10
4 SUZUKI-METODIN ARVIOINTIA	12
5 PROSESSIKUVAUS - UNELMASTA KOHTI SUUNNITELMAA	17
5.1 Liikeidean syntyminen	17
5.2 Liikeidean työstäminen	18
6 MUSIIKKIPALVELUN ALUSTAVA LIIKETOIMINTASUUNNITELMA	X
6.1 Tuote	
6.2 Toiminta ja arvot	
6.3 Liikeidean perustelut	
6.4 Kysyntä, kilpailu ja markkinointi	
6.5 Tuotantosuunnitelma	
6.6 Idean tulevaisuus	
6.7 Päivähoidon esimerkkipäivä	
6.8 Liikeidean SWOT-analyysi	
6.9 Riskien hallinta	
7 POHDINTA	20
LÄHTEET	23
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opintovuosieni aikana olen saanut seurata useiden taitavien opettajien opetusta ja tutustua erilaisiin soitonopetusmenetelmiin. Opettajat omaksuvat ajatuksia erilaisista opetusmenetelmistä muodostaen itselleen sopivan opetustyylin. Oppilaat ovat yksilöitä, persoonallisuuksia joiden opettamiseen tarvitaan paljon luovuutta. Opettaminen itsessään on haasteellista ja mielenkiintoinen kehittämisen kohde. Opettamisen lisäksi olen kiinnostunut yksityisen musiikkipalvelun perustamisesta. Oman yrityksen perustaminen kiehtoo ehkä eniten siksi, että se antaa suuret mahdollisuudet luovuudelle ja jatkuvalla kehitykselle. Työpaikkoja musiikin alalla ei ole kovin paljoa tarjolla, enkä usko kulttuurialan julkisen rahoituksen leikkausten lisäävän tulevaisuuden työpaikkojen määrää. Yrityksen perustamisen suunnittelu voi olla tulevaisuuden suunnittelua.

Olen kiinnostunut varhaiskasvatuksesta ja haluaisin kehittää yksityisen musiikkipalvelun juuri kaikkein pienimmille sisältäen mm musiikkipäivähoidon. Musiikillista tarjontaa tälle ikäryhmälle ei ole kovin paljoa, ja kuitenkin elämme varhaiskasvatusta arvostavassa ajassa. Toiveeni on luoda musiikkikoulu jossa on läsnä soittamisen ilo.

Oman instrumenttini viulun oppimisessa juuri ensimmäiset vuodet ovat erittäin haasteellisia sekä opettajalle että oppilaalle. Shinichi Suzukin laajalle levinneet kasvatustajukset ovat kauniita ja lapsen kokonaisvaltaista kehitystä tukevia. Suzuki-metodi antaa tietoa, työkaluja ja käytännöllisiä ideoita erityisesti alkeisopetuksen toteuttamiseen. Kuvailen, analysoin ja pohdin Suzuki-metodia, jonka filosofia inspiroi yksityisen musiikkipalvelun suunnittelua.

Tässä opinnäytetyössä pyrin luomaan filosofista perustaa sekä toiminnallista suunnitelmaa yksityiselle musiikkipalvelulle. Opinnäytetyö jakautuu kahteen isompaan lohkoon: Suzuki-menetelmään ja liikeidean prosessointiin. Prosessikuvauksessa lähdän liikkeelle liikeidean kehittymisestä, esittelen ideani, prosessoin musiikkipalveluani ja lopuksi kuvaillen sen mahdollisia tulevaisuuden kehityssuuntia. Tämän opinnäytetyön tavoite on tuoda selkeyttä tulevaisuuden suunnitelmieni ja auttaa minua etenemään musiikkipalvelun perustamisessa. Toivottavasti nämä suunnitelmat ja pohdinnat herättävät ajatuksia ja ehkä ideoita työllistymisestä musiikin ja kasvatustalan ammattilaisille ja ammattiin valmistuville.

2 SUZUKI-METODI

Oppiminen on ympäristösidonnaista ja monitasoista. ”Ihminen oppii koko ajan kaikesta toiminnastaan”. Lapsi oppii mallista monia asioita: ”taitoja asenteita, käyttäytymistapoja ja suhtautumista muihin ihmisiin”. (Uusikylä & Atjonen 2005, 21–22.)

Suzuki-opetus perustuu vahvasti mallioppimiselle. Suzuki opetuksessa oppiminen pyritään varmistamaan monelta eri taholta luontevien tilanteiden kautta: sekä kotona että soittotunneilla, kuunnellen soittoläksyjä nauhalta, opettajan soittamana ja toisia lapsia seuraamalla. Lapselle luodaan ympäristö, jossa musiikin, niin kuin monen muunkin asian oppiminen matkimalla on luonnollista. (Winberg 1980, 22.)

2.1 Shinichi Suzuki

Shinichi Suzuki syntyi 17.10.1898 Nagoyassa Japanissa ja kuoli kotonaan melkein 100-vuotiaana 26.1.1998. Suzuki pääsi seuraamaan viulujen valmistusta isänsä omistamalla viulutehtaalla. Suzuki aloitti viulutunnit tokiolaisen opettajan ohjaamana ja jatkoi 22-vuotiaana Saksaan Karl Klinglerin oppiin. Kahdeksan vuoden opinnot Euroopassa tutustuttivat Suzukin länsimaiseen ajatteluun. (SAA 2009; Suzuki & Grilli 1992; Suzuki 1977.)

Japaniin palattuaan Suzuki alkoi opettaa nelivuotiaalle pikkupojalle viulunsoittoa. Etsiessään keinoja hyödyntääkseen pienen oppilaan valmiuksia viulunsoiton opetuksessa hän laitto alkun opetusmenetelmän, joka tunnetaan Suzuki-metodina. Opetusmenetelmää sovelletaan ympäri maailmaa viulunsoiton lisäksi muun muassa pianon-, sellon-, kontrabasson-, kitaran- ja huilunsoiton opetuksessa. (Teirilä 1990.)

Suzuki-metodista käytetään nimitystä ”Mother Tongue Education” (Suzuki & Grilli 1992). Suzuki oli vakuuttunut siitä että lapsi voi oppia soittotaidon samoin periaattein kuin puheenkin: matkimalla, toistamalla ja kertaamalla. Musiikin omaksumisen kuuntelemalla edellyttää varhaista viriketarjontaa, aivan kuin kielen omaksuminenkin. (Kymäläinen 1989; Teirilä 1990.)

Suzukin perustama lahjakkuuskasvatusliike (Talent Education Movement) painottaa kasvatuksen merkitystä lahjakkuuden kehityksessä (Suzuki & Grilli 1992). Suzukin mukaan kaikki syntyvät musiikillisesti lahjakkaina ja kaikilla lapsilla on kyky oppia soittamaan instrumenttia, kun heitä opetetaan hyvin ja oppimista ohjaavat rakastavat vanhemmat ja opettaja (Kendall 1996). Suzuki uskoi käyttäytymisen olevan täysin opittua eikä perittyä (Teirilä 1990).

Suzuki uskoi, että kauniin musiikin kuunteleminen ja soittaminen auttaa lasta kasvamaan hyväsydämiseksi ja rauhalliseksi ihmiseksi. Suzuki toivoi filosofiansa saavuttavan jokaisen lapsen (Suzuki & Grilli 1992). Suzukia on kuvattu luonteeltaan suoraksi, lämpimäksi, energiseksi sekä lasten kasvatuksen luovaksi neroksi (Kendall 1996).

2.2 Kuuntelun merkitys

Musiikin opiskelu Suzuki-metodin parissa aloitetaan kuuntelemalla. Vauvaiässä lapsi kuulee vanhemman puhetta ja oppii kieltä passiivisesti jo ensimmäisen ikävuotensa aikana. Suzuki-opetus suosittelee musiikin kuuntelun aloittamista jo puheen passiivisen oppimisen aikana, jopa jo raskausaikana. Suzukin mukaan jokaiselle lapselle tulisi antaa virikerikas ympäristö jossa musikaalisuuden kehittymiselle annetaan mahdollisuus. Jos lapsi ei syntymästään saakka saa kuulla puhetta, puhumaan oppiminen viivästyy ja tätä on vaikea korjata myöhemmin. Myös lapsen musikaalisuuden kehittyminen on riippuvainen musiikin kuuntelusta. (Teirilä 1990; Winberg 1980, 24.)

Kuuntelun tulee olla musiikillisesti laadukasta, sillä lapsen korva on tarkka ja pystyy omaksumaan myös epäpuhtaat esitykset. Samaa teosta tulisi kuunnella toistuvasti niin kauan, että lapsi osoittaa tunnistavansa sen. Lapsen musikaalisuuden kehittymisen varmistamiseksi kuunneltavien teosten määrää pyritään lisäämään vähitellen. (Teirilä 1990.)

Ennen soittotuntien aloitusta lapsi osallistuu muutaman viikon kuuntelujaksolle. Vanhemmille lapsille riittää yleensä lyhyempi seuranta-aika kuin pienemmille, ja mitä enemmän lapsi on omaksunut musiikillisia vaikutteita, sitä nopeammin hän on valmis aloittamaan soittotuntinsa. Kuuntelujakso voi myös varmistaa lapsen instrumenttivalintaa. Pienten lasten kuunteluajat tulisi pitää lyhyinä, esimerkiksi kolmivuotias lapsi voi viidessä

minuutissa saada keskittymiskyvylleen riittävän annoksen musiikillisia virikkeitä Tulevia soittoläksyjä kuunnellaan kotona, vaikka leikkien lomassa, myös soittotuntien alettua. Vasta kun kappale on korvakuulolta tuttu, sitä harjoitellaan instrumentin kanssa. (Winberg 1980, 18–19, 43–44; Teirilä 1990.)

2.3 Soitonopiskelun aloitus

Useimmiten lapsen kiinnostus soiton oppimiseen herää seuratessa toisten lasten soittoa. Kuuntelujakso on merkityksellinen instrumenttiopintojen motivoimisen kannalta. Soiton opettelu aloituksessa voi käyttää hyväkseen lasten luontaista halua matkia toisiaan. Jos lapsi saa mahdollisuuden kuunnella ja seurata riittävän kauan toisten lasten soittoa, on hyvin todennäköistä, että hän haluaa myöhemmin itsekin soittaa. (Winberg 1980, 17–19.)

Mielestäni on käytännöllistä toteuttaa kuuntelujakso niidenkin lasten hyväksi jotka eivät innostu ollenkaan soittimen soitosta. Jos lasta ei yksinkertaisesti kiinnosta instrumentin soittaminen, on kaikkien kannalta mielekkäämpää etsiä lasta motivoiva harrastus, silloin ei tarvitse tuhata lapsenkaan aikaa harrastuksen parissa joka ei kiinnosta. Suzuki-metodin parissa soittotunnit voidaan aloittaa silloin kun lapsi itse ilmaisee halunsa oppia soittamaan. Suzuki suosittelee soittotuntien aloittamista jo kolmivuotiaana tai mahdollisesti aikaisemmin, koska lapsi on tässä iässä erityisen vastaanottavainen musiikille. Tässä vaiheessa lapset ovat herkkiä kuulemaan äänten korkeuksien vaihteluita, erilaisia rytmejä ja heille on muodostunut kyky hahmottaa kokonaisuuksia. (Winberg 1980, 17–19.)

Suzukin mukaan kaikkien halukkaiden tulisi päästä musiikista osallisiksi, koska se kehittää ihmistä monipuolisesti. Siksi lapsia ei valikoida Suzuki-opetukseen. Jokainen lapsi, riippumatta valmiustasostaan, ansaitsee musiikkiharrastuksen. Jos lapsi osallistuu opetukseen vasta vanhempana, tulevia soittotunteja voi pohjustaa musiikin kotikuuntelulla, konserteilla, musiikkiliikunnalla, pyrkien eri tavoin sisällyttämään musiikkia jokapäiväiseen ohjelmaan. (Winberg 1980, 19.)

2.4 Vanhemman osallistuminen

Suzuki toivoo vanhempien ymmärtävän lastensa oppimisen mahdollisuudet. Suzukin mukaan ympäristön hoivaava ja rakastava ilmapiiri sekä vanhemman osallistuminen oppimisprosessiin on edellytys lapsen opintojen menestymiselle (Brathwaite 1988). Suzuki sanoo vanhemman tärkeimmän tehtävän olevan lapsensa kasvattaminen (Suzuki & Grilli 1992). Tutkimukset tukevat Suzukin filosofiaa osoittaen, että vanhemman osallistuminen musiikkiopinnoissa on yhteydessä lapsen menestymiseen opinnoissaan; vanhempien osallistumista lisäämällä lasten musiikillisia suorituksia voidaan parantaa (Zdzinski 1996). Erityisesti ensimmäisten opintovuosien aikana vanhempien osallistuminen lapsen musiikkikasvatukseen on ratkaisevaa (Creech & Hallam 2003).

Vanhemman tulee olla perehtynyt menetelmän pääperiaatteisiin ja tavoitteisiin sekä soiton alkeistekniikkaan voidakseen auttaa lastaan tämän soitonopiskelussa. Vanhemmille järjestetäänkin oma 4–6 viikkoa kestävä koulutusjakso lapsen kuuntelujakson aikana. Koulutusjaksolla tutustutaan Suzuki-filosofiaan. Filosofian optimistinen kilpailumielialaa torjuva ja lapsen edellytykset huomioonottava henki luo pohjan lapsen henkiseen kasvuun ja kehitykseen. Koulutusvaiheen aikana useimmat vanhemmista soittavat Suzuki-soitinkoulujen ensimmäisen kappaleen, teeman kansanlaulusta ”Tuiki, tuiki tähtönen” variaatioineen. Vanhempien harjoitteluyritykset innostavat lasta soittamaan (Winberg 1980, 19; Tikkanen 2000; Kymäläinen 1989.)

Aikuisen tehtävänä on lapsen soittotunneilla merkitä muistiin opettajan antamia ohjeita ja toimia kotona soiton ohjaajana. Vanhemmalta odotetaan kodin aikataulun järjestämistä ja elämän organisointia (Zdzinski 1996). Hänen tulee huolehtia säännöllisestä ja laadukkaasta harjoittelusta, ohjelmiston kuunteluttamisesta, sekä musiikkia rakastavan ilmapiirin luomisesta (Teirilä 1990; Colprit 2000; Kymäläinen 1989.) Vanhemmat toimivat myös oppilaiden yleisönä ja jatkuvana positiivisena tukena (Brathwaite 1988).

Suzuki-menetelmä kasvattaa niin lasta kuin aikuista. Jos vanhemmat ymmärtävät ja hyväksyvät Suzukin periaatteet, voidaan välttyä ristiriidoilta ja epäselvyyksiltä. Ongelmia saattaa tuottaa vanhempien kunnianhimo ja liian suuret odotukset. Vanhempien tulisi iloita lastensa pienimmistäkin edistysaskelista. (Kymäläinen 1989.)

2.5 Ryhmäopetus

Soitonopetus toteutetaan ryhmissä ja tunneilla on läsnä tavallisesti 3–4 lasta vanhempineen. Näin sosiaalinen tuki musiikkitoiminnalle voimistuu myös kodin ulkopuolella. Suzuki suosittelee, että eri-ikäiset lapset kävisivät yhtäaikaaisesti tunneilla. Silloin hänen mielestään kilpailumielialaa ei pääse syntymään yhtä helposti kuin samanikäisten joukossa yleensä. Monien amerikkalaisten ja suomalaisten opettajien mielestä ryhmän lasten tulisi olla samanikäisiä. Samanikäisten ryhmät on koettu helpommiksi opettaa (Teirilä 1990; Kymäläinen 1989; Winberg 1980, 21).

Mielestäni oppilaiden keskinäinen kilpailu on koettu kulttuurissamme positiivisena asiana sillä kilpailemiseen kannustetaan ja järjestetään mahdollisuuksia. Samanikäisten keskinäinen kilpailu koetaan harjoittelumotivaatiota kasvattavana tekijänä. Asiaa ajatellaan ehkä yleisen soittotason kannalta eikä niinkään heikoimman lenkin tunteita huomioiden tai yksilöllistä kehitystahtia kunnioittaen.

Suzuki-opetus eroaa huomattavasti perinteisestä ryhmäopetuksesta. Soittotunneilla oppilaat soittavat opettajan henkilökohtaisessa ohjauksessa keskittymiskyvylleen sopivan ajan ja saavat yksilölliset harjoitteluohjeet. Kaikki ryhmän oppilaat ovat läsnä paitsi yhteissoiton, myös toistensa henkilökohtaisen ajan. Lapsi oppii seuratessaan toisten lasten soittamista, leikkivä lapsikin voi omaksua paljon toisten lasten soitosta, vaikka ei aktiivisesti seuraisikaan opetusta. Aluksi oppilaat saavat henkilökohtaista opetusta kerran viikossa, esimerkiksi siten, että tunnin aikana läsnä on kolme oppilasta ja yhden soittaessa muut kuuntelevat. Lisäksi ryhmätunti järjestetään kerran kahdessa viikossa, jolloin kaikki oppilaat soittavat yhdessä. (Teirilä 1990; Winberg 1980, 21; Karlson 1985.)

2.6 Harjoittelu ja opinnoissa edistyminen

Suzuki-menetelmään kuuluu päivittäinen kahden tunnin harjoittelu. Kotona tapahtuva työskentely on siis ensiarvoisen tärkeää ja oppimista tukevaa (Haapanen 1987; Teirilä 1990). Hyvä tekninen perusta on edistymisen kannalta ratkaisevaa: Suzuki korostaa alusta alkaen oikeiden soittoasentojen merkitystä. Lapsi kykenee vaativiinkin suorituksiin, jos hänellä on selviytymisen edellytykset sekä saatavissa tarvittavaa rohkaisua ja kannustusta (Kymäläinen 1989).

Aikaisemmin opitun jatkuva kertaaminen on tärkeä osa sekä kotiharjoittelua että soittotuntien ohjelmaa. Suzukin mielestä hyvä opettaja kykenee hiomaan vanhoja soittoläksyjä paremmiksi ja paremmiksi, antaen mahdollisuuden yhä sujuvampaan tekniseen suoritukseen sekä syvällisempään tulkintaan (Teirilä 1990).

Oppiminen pyritään luomaan kertauksen vahvalle pohjalle. Lapsi saattaa innostua soittamaan kuukaudesta toiseen samaa kappaletta vahvistaen oppimaansa. Uusia asioita opitaan vain yksi kerrallaan ja vanhat taidot tukevat uusien oppimista. Tapaa jossa uudet opitut asiat rakennetaan aikaisemmin opitun perustalle, kutsutaan konstruktiviseksi oppimiseksi. Soittotaitoa pyritään kasvattamaan pienillä ja huolellisilla askelilla. (Teirilä 1990; Uusikylä & Atjonen 2005, 23–25.)

Edistymisnopeus on yksilöllistä. Lapsella on kausia milloin hänen edistymisensä on nopeaa ja helppoa huomata, joskus taas edistymistä ei tunnu näkyvän, vaikka oppilas harjoittelisikin ahkerasti. (Winberg 1980, 24.)

Suzuki-menetelmässä käytetään paljon erilaisia kehon hallintaan tähtääviä harjoituksia ja leikkejä, esimerkiksi reaktionopeutta kehittäviä leikkejä. Oppiakseen hallitsemaan soitossa tarvittavan motoriikan, lapsi tarvitsee aikaa ja harjoitusta (Winberg 1980, 24). Kehollisuus musiikkikasvatuksessa on tullut tunnetuksi mm. Dalcroze-opetuksen kautta. Dalcroze-opetuksessa oppilaiden kokonaisvaltaisen ja omakohtaisen kehollisen aktivoimisen kautta pyritään vahvistamaan mielen ja kehon yhteyttä ja siten edistämään kokonaisvaltaista oppimista (ks. Juntunen 2004).

Äänenlaatuun kiinnitetään erityistä huomiota alusta pitäen. Auttaakseen lasta ymmärtämään millainen on hyvä ääni, Suzuki käyttää runsaasti mielikuvia. Aluksi Suzuki suosittelee melko raskasta soittotapaa, jota kehityksen myötä kevennetään. Soittaessa pyritään käyttämään hyväksi kehon luonnollista painoa. Lapsi, joka kykenee olemaan rentona voi harjoituksen myötä saada soitossaan tarvitsemansa lihakset toimimaan jännityksettä. (Winberg 1980, 25–26.)

Mallioppiminen on vahvasti läsnä Suzuki-opetusmenetelmässä erityisesti opintojen alkuvaiheessa, jolloin ei käytetä nuotteja lainkaan. On suositeltavaa että uusi asia tehdään käytännössä (käytännön toimintona) ennen teorian oppimista. Esimerkiksi erilaiset jousiteknikat tai uudet rytmikuviot opetetaan mallia seuraten ennen kuin tutustutaan niiden

kirjoitusmerkkeihin. Mallioppiminen on luonnollinen oppimisen keino, jota Suzuki-opetuksessa suositaan. Sen katsotaan lisäksi edistävän musikaalista tulkintaa ja johtavan luonnollisesti improvisointiin ja säveltämiseen. (Haston 2007.)

Suzuki-menetelmän lopettamista ei voida tarkasti määrittää, koska sen pohjana olevan filosofian mukaan henkisen kasvun toivotaan jatkuvan musiikin avulla läpi elämän. Tavallisesti vanhemmat jäävät pois soittotunnilta lapsen ollessa 10–15-vuotias. Tästä eteenpäin lapsen on kyettävä itsenäiseen harjoitteluun, eivätkä opetuksen ulkonaiset puitteet enää eroa muista soitonopetusmenetelmistä. (Winberg 1980, 64.)

3 OPETTAJAN TEHTÄVISTÄ

Opettajan tehtävät ovat moninaiset ja liittyvät vuorovaikutukseen vanhempien ja oppilaiden kanssa. Opettajan tulee nähdä, milloin lapsen kuuntelu- ja tutustumisjaksoa on syytä jatkaa ja milloin lapsi on tarpeeksi kypsä aloittamaan soittotunnit. Soittotunteja ei aloiteta ennen kuin lapsen harjoittelumotivaatio on tarpeeksi kehittynyt. Opettajalla on tärkeä tehtävä välittää Suzuki-metodin filosofiaa, opetuksen tavoitteet ja periaatteet oppilaiden vanhemmille. Vanhemman tulee tietää, että häneltä odotetaan paneutumista lapsensa soittoharjoittelun ohjaamiseen kotona, mikä edellyttää aikaa ja halua lapsen musiikkikasvatukseen. (Winberg 1980, 30–31.)

Suzuki-soittotunnilla on läsnä useita vanhempia lapsineen. Tunnin kulkuun ja ilmapiiriin vaikuttaa muun muassa oppilaan suhde opettajaan, omaan vanhempaansa, ryhmän muihin jäseniin sekä vanhempien ja lasten keskinäiset suhteet. Opettajan tulee luoda ja ylläpitää positiivista ryhmähenkeä. Vanhemman ja opettajan välinen luottamuksellinen suhde on oppimisen perusedellytys. (Winberg 1980, 32).

Jos mukana on lapsia joilla on oppimisvaikeuksia, opettajan velvollisuus on huolehtia oppilaan integroitumisesta ryhmään. Oppimisvaikeuksista tai kehitysvammaisuudesta kärsivät lapset usein tiedostavat erilaisuutensa. Opettaja voi ottaa ryhmän toiset lapset mukaan auttamaan hitaampaa oppilasta. (McCord & Fitzgerald 2006.)

Ryhmätunnilla opettaja keskittyy yhden lapsen opettamiseen kerrallaan ja hänen on selvitettävä vanhemmille heidän vastuunsa opetustilanteen rauhallisuudesta. Jokaisen soittovuorossa olevan lapsen on kyettävä keskittymään. Myöhemmin opettaja voi kannustaa ryhmän muita lapsia seuraamaan toverinsa esittämää ohjelmistoa omista nuoteistaan, mikä auttaa nuotinluvun oppimisesta. Opetuksen alusta alkaen pyritään kehittämään lapsen omaa oppimishalua. Opettajan on annettava yksilölliset ja selkeät harjoitteluohjeet, sekä vähitellen siirrettävä kotiharjoittelun vastuuta vanhemmalta oppilaalle itselleen. (Winberg 1980, 33.)

3.1 Nuotinlukutaidon opetus

Soittamisen oppimiseen ei tarvita nuotinluvun hallintaa. Nuotinluku aloitetaan vasta kun lapsi on saavuttanut perustekniset valmiudet instrumentin soitossa (Kendall 1992). Opintojen alussa itse soittaminen vaatii lapselta paljon keskittymistä. Soiton oppiminen ja perustekniikan omaksuminen kärsii, jos samanaikaisesti yritetään aloittaa nuotinlukua. Nuotinluvun opetteleminen pyritään ajoittamaan yhtä aikaa lukutaidon oppimisen kanssa, seuraten kielen omaa oppimisrytmiä. (Teirilä 1990; Winberg 1980, 39–40.)

Amerikkalaisen Suzuki-opettaja E. Millsin (Winberg 1980, 39–40) mukaan lapsen tulisi täyttää seuraavat edellytykset voidakseen aloittaa nuotinluvun harjoittelemisen.

- Hyvä soittoasento
- Nuotinluvun vaatima hermostollinen kypsyys
- Niin hyvin kehittynyt musiikillinen muisti, että fraasin toistaminen mallin mukaan onnistuu
- Kiinnostus nuottien lukemiseen ja niiden merkityksen ymmärtäminen
- Ei oppimisvaikeuksia tai ”kriittistä” vaihetta minkään muun asian oppimisessa

On lapsia jotka oppivat soittamaan nuotista helposti, ja lapsia jotka joutuvat harjoittelemaan kovasti oppiakseen sujuvan nuotinlukutaidon. Lapsi, joka oppii soittoläksynsä helposti kuullun perusteella, ei välttämättä näe vaivaa opetellakseen nuotteja. Opettajan onkin tunnettava vastuunsa lapsen nuotinluvun oppimisessa. Jokaisen opettajan on itsenäisesti tehtävä yksilöllinen suunnitelma nuottien luvun opiskelua varten, koska Suzuki-menetelmä ei tarjoa tähän mitään valmista mallia. (Winberg 1980, 39–40.)

3.2 Oppimateriaali

Perusmateriaalina Suzuki-opiskelussa käytetään ohjelmistoäänitteitä sekä ohjelmisto- ja säestysvihkoja. Äänitteet sisältävät ohjelmistovihkojen materiaalin. Äänitteen välityksellä on tarkoitus auttaa lasta omaksumaan harjoiteltavan teoksen hahmo, melodiat,

intervallisuhteet, rytmit ja esitystavat. Opintojen alkuvaiheessa nuotit ovat vain opettajan ja vanhempien muistiapuna. Kun nuotinluvun opiskelu on tullut ajankohtaiseksi, oppilas saa nuotit omaan käyttöönsä. (Teirilä 1990.)

Ensimmäinen ohjelmistovihko sisältää tuttuja yleismaailmallisia lastenlauluja ja esittelee muun muassa Johann Sebastian Bachin sävellyksiä. Harjoiteltavat kappaleet vaikeutuvat melko nopeasti verrattuna muihin oppimateriaaleihin jotka lähtevät 0-tasolta, siksi harjoittelun laatu on oltava priimaa. Seuraavissa ohjelmistovihkosissa esitellään muitakin tunnettuja länsimaisen musiikin säveltäjiä kuten Brahms, Beethoven, Paganini, Händel ja Schumann. Ohjelmiston avulla oppilaille tarjotaan tasapainoisesti teknistä ja tulkinnallista harjoitusta. Lapsi, joka on opiskellut ensimmäiset neljä viikkoa, on edistynyt merkittävästi. Neljäs viikko päättyy Bachin kaksoisviulukonserttoon (d-molli), mikä voi tuntua musiikillisesti ja teknisesti haasteellisemmalta kuin mikään viidennen ohjelmistovihon sävellyksistä. Suomalaisessa musiikkikasvatuksessa Bachin kaksoisviulukonsertto on I-tason konsertto, eli sitä soittavat yleensä yläkoulu- tai lukioikäiset oppilaat. Neljännen ohjelmistovihkosen läpäistyään oppilas kykenee soittamaan muistin varassa suuren määrän ohjelmistoa, tulkitsemaan musiikkia sekä soittamaan nuotista. Seuraavat kuusi kirjaa hiovat teknistä ja musiikillista osaamista mm asemissa soittaminen ja eri musiikin tyyllilajien tulkitseminen tulee tutuksi. (Brathwaite 1988.)

Pitkällä olevien Suzuki-oppilaiden opetustyyli ei eroa juurikaan muista metodeista, tyyleistä tai koulukunnista. Oppilaiden, jotka ovat käyneet Suzuki-koulun läpi, tulee Suzukin kannustuksen mukaan etsiä itselleen parhaita mahdollisia opettajia. Metodin tavoite ei ole tehtailla ammattimuusikkoja vaan kasvattaa hyviä ihmisiä jotka osaavat nauttia musiikista. Suzuki korostaa opettajan vastuuta jatko-opintojen onnistumisessa. (Winberg 1980, 64.)

4 SUZUKI-METODIN ARVIOINTIA

Suzuki-menetelmässä pyritään hyödyntämään lapsen kehitysvaiheet soiton oppimisen hyväksi. Kun kuuluva maailma alkaa voimakkaimmin hahmottua lapselle, muistiin tallennetaan kuulokuvia. Motoristen valmiuksien kehittäminen aloitetaan voimakkaimman motorisen mallien muotoutumisen aikaan. Nuottien opiskelu aloitetaan silloin, kun kiinnostus lukemaan oppimiseen herää. Teirilä (1990) kehottaa varomaan nuottien ”takavarikoimista” lapselta jolla on lukemisen herkkyyksensä meneillään. Jos lapsi tottuu soittamaan kuulonvarassa lähes kaiken eikä joudu nojautumaan nuottipaperiin, hän mahdollisesti tekee niin myöhemminkin jolloin nuotinluvun oppiminen voi tulla vaikeammaksi.

Teirilä (1990) arvelee liiallisen muiden malleihin turvautumisen aiheuttavan ”luottamuspulaa omaan musiikilliseen arviointikykyyn”. Itse uskoisin musiikillisen arviointikyvyn kehittyvän ajan kanssa myöhemmin. Erityisesti pidemmällä olevien oppilaiden olisi tärkeää kuunnella useita malleja yhden ainoan Suzuki-äänitteen sijasta. Kun nuotista luku onnistuu, ei mielestäni ole välttämätöntä opetella tuntemaan kaikkia kappaleita korvakuulolta ennen harjoittelun aloittamista.

Suzuki-viulunsoitonopetuksessa suositaan ”sormitarroja” jotka osoittavat aloittelijalle sormien oikeat paikat. Sen on katsottu auttavan vasemman käden tekniikkaa. Sormien paikkamerkeistä on ollut vaihtelevia mielipiteitä. Jotkut ovat ajatelleet että niiden käytöllä on negatiivisia seurauksia sävelpuhtauden kehityksessä. Esimerkiksi Bergonzin tutkimus (1997) puolestaan osoittaa ”sormitarrojen” käytön positiivisia vaikutuksia juuri sävelpuhtauden kehittymisessä. Uskon että sormitarrat auttavat aloittavaa oppilasta pääsemään nopeammin eteenpäin soitonoppimisen alkuvaikeuksista. Olisi kuitenkin tärkeää ettei oppilas jää riippuvaiseksi sormitarrojen käytöstä. Sävelkorvan kehittyminen kaipaa tarrojen pois ottamista sopivassa vaiheessa. Opettajan on huomioitava oppilaiden yksilöllisyys tässäkin asiassa.

Suzuki-lasten nuotinlukutaitoa suhteessa soittotaitoon on yleisesti pidetty heikkona (Kendall 1996; Haston 2007; Cheng & Durrant 2007). Suzuki-lapsi voi soittaa pitkään

viulua ilman nuotinlukutaitoa. Voisin kuvitella että ryhmätunnilla voi jopa opettajalle jäädä epäselväksi oppilaan nuotinlukutaito ellei sitä erikseen testata. Teirilä muistuttaa että soittoharrastuksensa myötä nuottien opiskelun aloittanut lapsi soittaa usein uuden läksynsä hakien vain oikeita nuotteja. Ensimmäinen kuulokuva musiikista painuu mieleen epävarmana. Jo ennen nuottien opettelua Suzuki-lapselle musikaalinen soitto on itsestäänselvyys. Myöhemmin vierasta musiikkia lukiessaan lapsi yrittää ensin kuulla musiikin mielessään ja automaattisesti hakee soittoonsa tulkintaa mikä tekee soitosta elävää (Teirilä 1990). Tulkinnallinen valmius on mielestäni suurempi saavutus, kuin nuottien lukemisen oppiminen aikaisessa vaiheessa. Opettajan vastuuna olisi kuitenkin pitää huolta nuotinluvun oppimisesta ajoissa, ettei siitä tule edistysen estettä tai hidastetta myöhemmin. Nuotinluvun oppimista voisi tehostaa musiikin teorian ja säveltapailun oppitunneilla.

Kaikilla instrumenteilla soitonopintojen varhainen aloittaminen ei ole suositeltavaa tai mahdollista. Useimpien puhaltimien soiton aloitusikä on opettajien yleisen mielipiteen mukaan huomattavasti korkeampi kuin mitä Suzuki-metodin käyttö edellyttäisi. Siksi menetelmää ei yleisesti sovelleta puhallininstrumenttien opetukseen (Teirilä 1990). Suzuki-metodia voi mielestäni kyllä luovuudella soveltaa oppilaan tarpeita vastaavaksi, eikä suinkaan ole tarkoitus sovittaa lasta metodiin vaan metodi lapsen tarpeisiin. Puhallininstrumenteista kiinnostuneet oppilaat voisivat kenties aloittaa nokkahuilulla, laululla tai pianolla ja siirtyä myöhemmin toivomansa instrumentin opintoihin.

Shinichi Suzukin kaunis ajatus on kasvattaa lapsia musiikin keinoin, ryhmässä työskennellen eettisiksi ihmisiksi. Valitettavasti lapset usein joutuvat olemaan vanhempiansa täyttymättömien unelmien toteuttajia ja vaikka lapset eivät keskenään kilpailisikaan, mukana olevat vanhemmat saattavat aloittaa vertailun. On mahdollista, että monien lasten vanhemmat köyhdyttävät lastensa kasvuympäristöä väärin unelmien kannustamina. Suzukin mukaan vanhempien suurempana huolenaiheena tulisi olla se, että heidän lapsistaan kasvaisi hyviä ihmisiä (Teirilä 1990.)

Opettajan, oppilaiden ja vanhempien väliset suhteet ovat erittäin merkityksellisiä oppilaan edistymisen kannalta. Opettajan ei tulisi missään tapauksessa viljellä kilpailuhenkisyyttä oppilaiden välille esimerkiksi käyttäen vertailua harjoittelun motivoimiseen. Oppilaat varmasti vertaavat itseään toisiinsa ilman opettajan tai vanhempien vihjailuja.

Suzuki-metodi ei ole mikään ihmemetodi, jolla saadaan lapset oppimaan nopeasti huippusuoriutujiksi. Sellainen käsitys voi olla kilpailumielisellä vanhemmalla katsellessaan pienten soittajien joukkoa. Anu Karlson arvioi artikkelissaan mahdollisia ennakkoasenteita, joita saattaa olla niillä jotka tuntevat menetelmän pintapuolisesti. Hän epäilee että ohjelmiston opettelu voidaan kokea aivopesutyypisenä toimintana ja esiintyvän Suzuki-ryhmän ”sotilaallinen kuri” loppukumarruksineen voi hirvittää (Karlson 1985.)

Eisa Erikssonin mukaan Suomessa ryhmäopetuksen on pelätty aiheuttavan tason laskua. Kyseinen pelko on kuitenkin aiheeton. Uskon että ryhmäopiskelu kannustaisi oppilaita ja lisäisi sosiaalista kanssakäymistä mikä tekisi oppimisesta monipuolisempaa pelkkään yksityisopetukseen verrattuna. Pienten lasten keskittymiskyvyn takia olisi erittäin vartenotettava vaihtoehto ottaa useampi lapsi samalle tunnille, jolloin he voisivat oppia toisiltaan seuratessaan opettajan työskentelyä toisten oppilaiden kanssa. Musiikin avulla voidaan tarjota myös eettistä kasvatusta ja opetella asettumaan toisen asemaan. Ryhmätunnilla toisten huomioiminen, oman vuoron odottaminen ja toisten tekemisen arvostaminen pääsee kehittymään paremmin kuin yksityisellä soittotunnilla.

Viulupedagogi Sheila Nelson opettaa viulunsoittoa slummilapsille Lontoossa. Opetus tapahtuu ryhmissä ja jokainen ryhmä sisältää vähintään 40 lasta. Lontoossa on saatu nähdä, että musiikki voi nostaa slummilapsen korkeakoulutason viulunsoiton opettajaksi. Musiikki voi auttaa ihmistä pääsemään kiinni niin sanottuun normaaliin yhteiskuntakelpoiseen elämään. Soittamisen on huomattu vahvistavan muun muassa keskittymiskykyä, kuuntelemisen taitoa, yhteistyökykyä, pitkäjännitteisyyttä sekä epäonnistumisen sietämistä. Kaikkia näitä taitoja tarvitsemme yhteiskunnassa. (Eriksson 1999; Scott 1996.)

Suzuki-metodiin siis liittyy kahden tunnin kotiharjoittelu. Olisi mielenkiintoista selvittää kuinka moni hyvin opinnoissaan edistyvä viisivuotias harjoittelee kaksi tuntia päivässä. Tai kuinka monella kolmen lapsen äidillä on aikaa huolehtia kaikkien eri instrumenttia soittavien lasten päivittäisestä kahden tunnin harjoittelusta. Tärkeää onkin, että vanhemmat ymmärtävät soittoharrastuksen alusta alkaen vastuunsa lapsen harjoittelusta. Voi olla yllättävää ettei lasta saa jättää soittotunnille vaan siellä on itse istuttava tarkkana kirjaamassa ylös opettajan ohjeita. Kotona lapsi ei välttämättä harjoittelekaan mielellään. Kahden tunnin harjoittelusta voi tulla melkoinen vuorikiipeilykokemus ennen kuin lapsi oppii uuden harrastuksen kurinalaisuuteen ja alkaa nauttia uudesta rutiinistaan.

Instrumentin oppiminen varhaisessa iässä vaatii vanhemmalta tietenkin enemmän panostusta kuin kymmenvuotiaan kiinnostus soittopeliin. Jos lapsi jää yksin soittimen kanssa, on mahdotonta vaatia pitkiä harjoittelutuokioita.

Kahden pienen lapsen äitinä ja kokemukseni pohjalta mielestäni kahden tunnin harjoittelu tulee tärkeäksi vasta silloin kuin lapsi kykenee itse harjoittelemaan ilman vanhemman läsnäoloa ja hänellä on omaa innostusta harjoitella. Vasta-alkajalle riittää puolen tunnin päivittäinen harjoittelu, sekin mielellään kahdessa erässä. Passiiviset kuuntelutuokiot voivat tietenkin olla pidempiä. Oman kolmevuotiaan poikani kanssa viiden minuutin paikallaan seisominen viulun kanssa on todellinen saavutus, yleensä hän harjoittelee n. kaksi minuuttia. Jokaisen lapsen kanssa on edettävä yksilöllisesti. Musiikin harjoittelu tulisi olla hauskaa. Jos lapsi on pitkän päivän koulussa ja hänen on tehtävä läksyt kotiin tultuaan ja harjoiteltava kaksi tuntia viulua joka päivä ei varmaankaan jää aikaa muille harrastuksille. Fanaattinen kahden tunnin harjoitteluvaatimus voi olla jopa vaarallista lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen kannalta. Aikuisen tulisi huolehtia siitä että lapsi saa liikuntaa, raitista ilmaa, terveellistä ruokaa ja palautumista koulupäivästään. Ei ole tarkoitus, että koko elämä alkaa pyöriä lapsen soittoharrastuksen ympärillä.

Opettajan ja vanhemman asenne on varmasti oleellinen harjoittelun onnistumisessa. Lapset tarvitsevat kannustusta ja kehuja. Tutkimuksissa on todettu että menestyvät opettajat antavat positiivista palautetta keskitasoa enemmän (Duke 1999). He ovat myös kokonaisvaltaisesti osana oppilaan elämää ja ottavat aktiivisen roolin päätöksenteossa ja kommunikoivat oppilaan kanssa myös kouluasioiden ulkopuolella (Cheng & Durrant 2007). Ryhmätyöskentelyssä on se heikko puoli, ettei opettaja välttämättä pääse tuntemaan oppilastaan yhtä syvästi kuin yksityisellä soittotunnilla. Ryhmätunnilla opettaja puolestaan oppii tuntemaan oppilaan sosiaalisessa kontekstissa.

Suzuki-metodi toimii kun oppimisprosessille annetaan tarpeeksi aikaa ja lapsen annetaan edetä omaan tahtiin. Epäilen että tasosuorituspainee ajavat takaa opettajia kuin myös oppilaita niin ettei uskalleta antaa tarpeeksi aikaa yksilölliselle kehitykselle. Suomalaislapset itsenäistyvät mielestäni aikaisessa vaiheessa: kun pääsee itse pyörällä soittotunneille, ei vanhempia enää tarvita mukaan. Vanhemman poissaolo lapsen elämästä ei ole hyvä asia.

Kun oppilaat saavat itse valita ohjelmistoaan henkilökohtaisten mieltymystensä mukaan, se

voi johtaa heitä tehokkaampaan tuloksia tuottavaan oppimiseen. Oppilas kokee oppimisen haasteellisena ja palkitsevana. Lisäksi oppilaan harjoittelumotivaatio ja luovuus kasvaa omavalintaisen ohjelmiston myötä; oppilas etsii itse keinoja tulkita ja harjoitella valitsemaansa kappaletta (Renwick & McPherson 2002). Täydellinen uskollisuus Suzuki-oppimateriaaleille ei ole pedagogisesti paras tie. Jokaiselle lapselle tulisi antaa mahdollisuus soittaa lempikappalettaan ja valita itse kappaleita osaksi ohjelmistoaan. Myös omasta kokemuksesta tiedän, että omavalintaisten kappaleiden soittamiseen paneutuu henkilökohtaisemmin, tuttu melodia saattaa olla jo ulkoa opittu ja harjoittelumotivaatio on valmiina. On olemassa valtava määrä mielenkiintoisia oppimateriaaleja, ja kun opettaja tuntee laajasti instrumenttinsa oppimateriaalit voi hän räätälöidä jokaiselle yksilölle omanlaisen ohjelmiston, joka tukee oppilaan persoonallista kehitystä.

Leikki-ikäisten 3–5-vuotiaiden lasten keskittymiskykyä ja kestävyyttä tutkittaessa Suzuki-lapset ovat osoittaneet selkeästi korkeampia arvoja verrattuna lapsiin jotka eivät ole olleet osallisia Suzuki-kasvatuksesta. Scottin tutkimuksessa Suzuki-ryhmien lisäksi tutkimukseen osallistui esikouluryhmä, ja toiminnalliseen (luovaan) kerhoon osallistuvia lapsia, sekä lapsia jotka olivat kotihoidossa, eivätkä osallistuneet kyseisiin toimintamuotoihin. Vain viiden kuukauden Suzuki-kasvatus (vähintään yksi viikoittainen 20 minuutin soittotunti) kehittää merkittävästi leikki-ikäisen keskittymiskykyä ja kestävyyttä. Tutkimuksissa on myös todettu yleistä älykkyyden eri osa-alueiden kehittymistä musiikki- ja instrumenttiopintojen seurauksena. Lasten aivot reagoivat ärsykkeisiin samalla tavalla riippumatta heidän suunnitelmistaan osallistua tai olla osallistumatta instrumenttiopintoihin. Kehitystä aivojen reagoinnissa ilmeni niillä lapsilla jotka olivat osallistuneet instrumenttiopetukseen. (Scott 1996.)

Suzuki-metodi on enemmän kuin viikoittaiset soittotunnit. Suzuki-metodi ohjaa vanhemmat vastuuseen lapsen kotikasvatuksesta. Jos vanhempi ymmärtää Suzukin ajatukset lapsen kasvatuksesta, mahdollisesti koko kodin kasvatusilmapiiri ja toiminta suuntautuu kokonaisvaltaisesti lasta kasvattavaksi. Suzuki-metodi parhaimmillaan kasvattaa koko perhettä toimimaan yhdessä. Se kasvattaa vanhempia uskomaan lastensa kehityskykyyn ja se auttaa asettamaan tarpeellisia toiminnallisia tavoitteita pienenkin lapsen elämään. Kun metodi saa toimia sen perustajan suunnittelemalla tavalla, ei lapsia kiusata valtavilla kotiharjoitteluilla tai vanhempien kunnianhimoisilla toiveilla. Jos vanhemmat antavat luovuudelle vallan omassa kasvatuksessaan he voivat innostaa lapsiaan

monin eri tavoin harjoittelemaan – ei pelkästään viulun vingutusta vaan koko elämässä tarvittavia taitoja, kuten kestävyyttä, ongelmanratkaisua ja kuuntelemista.

5 PROSESSIKUVAUS – UNELMASTA SUUNNITELMAKSI

Muistan jo ala-asteella halunneeni isona opettajaksi. Eri elämänvaiheissa omat kiinnostuksen kohteet ovat vaihtuneet, mutta opettaminen tavalla tai toisella on aina kiinnostanut. Taisin olla vielä ala-asteella opettaessani ratsastusta, kun vastuussa oleva aikuinen pelasi Nintendoa kotonaan. Opettaminen, ohjaaminen ja johtaminen ovat kuuluneet elämäni, vaikka en olekaan päätoimisesti työskennellyt opettajana.

Viulunsoiton opettajaksi valmistuttua opiskelin parin vuoden ajan raamattua ja suuntauduin lähetystyöhön. Vapaaehtoistyöpohjalta ja lähetystyön yhteydessä olen musisoinut, opettanut viulunsoittoa ja laulua Espanjassa ja Unkarissa.

5.1 Liikeidean syntyminen

Asuessani Espanjassa vuosina 2003–2004 sekä 2007–2008 tutustuin yksityisiin musiikkikouluihin. Haastattelin yrittäjiä vapaamuotoisesti selvitellen toiminnan aloitusmahdollisuuksia. Heräsi kiinnostus suunnitella oman koulun toimintaa ja kokeilla opetuksessa erilaisia menetelmiä ja ehkä luoda jotain aivan uutta tai yhdistellä toimivasti jo keksittyjä menetelmiä. Olisi ihanaa, jos saisi lapset innostumaan musiikista ja kehittymään siinä, olisi suurenmoista jos jonkun pieni elämä voisi varjeltua huonoilta valinnoilta hyvän harrastuksen avulla. Toive luoda mukava työpaikka itselle ja muille tuntuu myös haasteelliselta ja mielenkiintoiselta. Espanjassa työpaikat jaetaan pääsääntöisesti suhteilla, eikä ulkomaalaisena voi odotella työpaikan aukenevan, kun musiikin alalla niitä ei juuri ole tarjolla. Soitonopettajien työllisyystilanne ei ole hyvä Suomessakaan.

Kansainvälisten koulujen huikeat lukukausimaksut eivät tuntuneet haittaavan vanhempia jotka kykenivät investoimaan lastensa yksityiseen koulutukseen. Vanhemmat olivat tottuneet lisäksi maksamaan lastensa harrastuksista ja päivähoidosta. Lapset aloittavat koulun lähes poikkeuksetta kolmivuotiaina ja molemmat vanhemmat ovat yleensä töissä. Iltapäivähoito ja harrastukset ovat siis tervetulleita perheen ohjelmaan. Usein

isovanhemmat hakevat lapset koulusta kotiin ja leikkivät siihen saakka kun vanhemmat saapuvat töistä tai vievät lapset iltaharrastusten pariin.

Espanjalaiseen konservatoriosta sain tietää, että esimerkiksi vauvamuskarit ovat kiellettyjä valtion valvomassa koulussa. Valtion kouluissa opetusta annetaan seitsemästä vuodesta eteenpäin. Vauvamuskarit ovat siis täysin yksityisten koulujen heiniä, eikä niitä ole vielä kovin paljoa paalattu. Yksityiset päivähoitopaikat saattavat tarjota musiikkileikkikoulua päivähoidon yhteydessä. Lapset aloittavat instrumenttiopinnot suhteellisen myöhään, usein lähempänä kymmentä ikävuotta. Musikaalisuutta ja musiikkiopintoja arvostetaan, mutta yllättävän harvat ovat niistä osallisia.

Oman kaksivuotiaan poikani aloittaessa leikkikoulun heräsi kiinnostus yksityisen päivähoidon tarjoamisesta musiikkikoulun yhteyteen. Musiikkikoulujen toiminta yleensä painottuu iltapäivään ja iltaan, koska lapset ovat koulussa aamupäivän. Omaan tulevaisuutta pohtiessa haluaisin viettää aikaa lasteni kanssa mahdollisimman paljon. Ilta- tai iltapäivätyö ei mielestäni ole paras vaihtoehto perheen äidille. Koulupäivinä minulla olisi vähän aikaa lapsilleni jos työskentelisin tyypillisessä musiikkikoulussa iltaisin. Ajatus musiikkikoulun keskittämisestä alle kouluikäisille ja musiikkipäivähoiton tarjoamisesta päiväsaikaan olisi ihanteellinen koko perheen kannalta. Tämä toiminta olisi myös muita musiikkikouluja tukevaa eikä niinkään kilpailevaa, koska tällaista palvelua ei vielä ole laajalti tarjolla.

5.2 Liikeidean työstäminen

En tiennyt kuinka etenisin yritysidean kanssa joten päätin osallistua yrityksen perustamis- ja liiketoiminnansuunnitteluverkkokurssille. Kurssin aikana ideoin musiikkikoulua. Tutustuin Espanjassa paikallisiin palveluihin ja pohdin oman ideani toimivuutta. Osallistuin kurssille, koska minulla ei ollut mitään käsitystä oman yrityksen perustamisesta, enkä tiennyt kuinka edetä yritysideani kanssa. Kurssi oli tavallaan ensimmäinen askel yritysidean eteenpäinviemiselle. Sain pohtia mm. onko minusta henkilönä yrittäjäksi, millainen yritysideani on, onko se toimiva, onko se kannattava? Mitä tulee huomioida yritystä perustettaessa ja millaisia valmisteluja yrityksen perustaminen vaatii?

Uskon idean toimivuuteen myös Suomessa. Musiikkipäivähoito ei ole Suomessakaan kovin yleistä. Suomessa tarjotaan tukea ja apua oman yritystoiminnan aloittamiseen, mikä helpottaisi toiminnan alkuunpanoa. Suomessa tietoa on helposti saatavilla lakisääteisistä asioista yrityksen perustamiseen liittyen. Suomessa valtion ja kuntien tuet auttavat vanhempia kustantamaan päivähoitopalveluja. Suomessa yksityinen musiikkikoulu, joka toimii samalla periaatteella konservatorioiden ja kansanopistojen kanssa ei välttämättä vedä suurta kannatusta, koska musiikkikoulut, -opistot, sekä kansalaisopistot tarjoavat edullisia ja laadukkaita palveluja. Mutta musiikkipäivähoito puolestaan on harvinaisempaa tarjontaa jolle on olemassa varmasti kysyntää.

Musiikkikoulun ideointi ja suunnittelu on ollut ja on mielekästä, mutta siihen toki liittyy työläskin puoli. Taloudellisten laskelmien ja varsinaisen liiketoimintasuunnitelman luominen ei ole helppoa. On otettava huomioon monia asioita, joista ei voi olla varma. Yrityksen perustamiseen liittyy aina tietynlainen riski, on onnistumisen mahdollisuus kuten myös epäonnistumisen. Riskien pohtiminen ja ennakointi on vaativa osa liiketoiminnan suunnittelua, mutta se on välttämätön ja auttaa tarkastelemaan yritysidea ja toiminnan suunnittelua realistisesti. Tunteellisena musiikki-ihmisenä on helppoa uppoutua unelmoimaan täydellisestä musiikkikoulusta ja unohtaa esimerkiksi yrityksen kannattavuuden asettamat vaatimukset toiminnalle.

Tämän työn liitteenä ovat alustavan liiketoimintasuunnitelman taloudelliset laskelmat. Varsinainen ja lopullinen liiketoimintasuunnitelma ja sen taloudelliset laskelmat tarkentuvat yrityksen perustamisen tullessa ajankohtaiseksi ja ovat rajattu tämän työn ulkopuolelle.

7 POHDINTA

Näen Suzuki-metodin käytännöllisyyden varhaiskasvatuksessa ja olen omaksunut filosofian osaksi opettajuuttani. Tämän opinnäytetyön mielenkiinnon kohteena on ollut liikeidean eteenpäinvieminen ja toimintasuunnitelman luominen yksityiselle Suzuki-tyyliselle musiikkipalvelulle. Palvelu on muuttanut muotoaan moneen kertaan tämän suunnitteluprosessin edetessä, ja olen ymmärtänyt, että valmiin liiketoimintasuunnitelman tavoittelu ei ole vielä ajankohtaista. Olen kuitenkin luonut yleisluontoisen toimintasuunnitelman liikeidealleni, ja tiedän mistä tulee jatkaa, kun palaset elämässä loksahdelevat sopivasti kohdalleen.

Mielenkiintoinen musiikinoppiminen on haasteellista suunnitella ja toteuttaa. En havittele pienten musiikkierojen hautomoa, vaan turvallista ja innostavaa musiikkikasvatusta. Tavoitteena on myös lasten musikaalisuuden kehittyminen, ja mahdollisten instrumenttiopintojen eteneminen. Lasten musiikkirakkaus ja -nautinto osana elämää ja tasapainoista tunne-elämän kasvua ovat musiikkikasvatuksen päämääriä. Lahjakkuuden tutkija, professori Kari Uusikylän sanoin toivon että jokainen yksilö saisi ”ilman pakkoa ja liiallisia vaatimuksia kasvaa itsenäiseksi persoonallisuudeksi ja oman lahjakkuutensa toteuttajaksi” (Uusikylä 1994, 5).

Uskon että voimme tehdä nykyistä enemmän lasten musiikkikasvatuksen hyväksi. Instrumenttiopinnot kehittävät lasta monella tavalla, kuten aiemmissa luvuissa on todettu. Kaikki halukkaat eivät pääse kuntien tukeman instrumenttiopetuksen piiriin, eivätkä kaikki halua seurata tasolta toiselle tähtäävää musiikkikasvatusta. Alle kouluikäisten musiikkikasvatuksen kehittämiseen olisi mielestäni hyvä sauma yksityisillä musiikkipalveluilla. Päivähoitopaikkoja tarvitaan ja uskon että erilaisen palvelun tarjoaminen sektorilla menisi kaupaksi. Jos lapset pääsisivät tutuiksi musiikkikasvatuksen kanssa jo päivähoitossa ja heidän musikaalisuutensa olisi kehittynyt merkittävästi esimerkiksi jo neljän vuoden ajan ennen peruskoulun aloitusta, musiikkikouluun pyrkivien taso varmasti nousisi mikä tietenkin vaikuttaisi positiivisesti koko musiikkikasvatuksen

kaareen, ja lopulta tarjoamamme taiteen tasoon. Tätä tärkeämpänä näen mahdollisuuden jonka voimme tarjota jokaiselle lapselle tuomalla musiikin heidän elämäänsä jo varhaisessa vaiheessa. Vaikkei musiikkikoulustamme syntyisikään lavatahtiä, ehkä sieltä kasvaisi musiikin kauneutta ihailevia ihmisiä jotka kuuntelisivat musiikkia, nauttisivat omasta ja toisten soitosta, laulaisivat illalla lapsensa uneen ja antaisivat musiikilliset vaikutteet eteenpäin.

Musiikki voi saada paljon hyvää aikaan ihmisen elämässä. Opettajan ja vanhempien tulisi aina muistaa mistä soittoharrastuksessa on kysymys. Uskon että soitosta voi kuulla ja kokea mitä tulkitsija välittää soitollaan; sisäiset motiivit kuuluvat läpi soitosta aivan niin kuin puheesta ja muutenkin ihmisen elämää seuratessa. Uskon, että kaunis ja tasapainoinen sisin kykenee kauniimpaan tulkintaan, kuin kilpailuhenkinen mieli joka on painostettu ja stressattu soittamaan täydellisesti. Jos soittomotiivit ovat soittajan itsensä esiintuomisessa enemmän kuin itse musiikin tulkinnassa, kuulijan voi olla vaikeaa nauttia musiikista aivan kuten soittajan itsensä.

Olen oppinut paljon opinnäytetyötä tehdessä. Sivut jotka ovat lentäneet roskakoriin sähköisesti näiden kahden lukuvuoden aikana, olisivat muodostaneet melkoisen paperipinon. Oman musiikkikoulun suunnittelu on ollut iso prosessi, mikä jatkaa elämäänsä ajatuksissani ja suunnitelmissani. Olen oppinut käytännössä paljon yrityksen perustamisesta, suunnittelun merkityksellisyydestä ja omien ideoiden tärkeydestä. Olen huomannut että yrittäjän on kehityttävä ja oltava askel edellä aikaansa. Vaikka en koskaan perustaisikaan omaa yritystä, uskon että sisäinen yrittäjyyteni on kasvanut valtavasti tämän opinnäytetyön prosessoinnin ansioista. Prosessi on ollut myös kuluttava ja vaativa. On ollut vaikeaa pitää erillään opinnäytetyön valmistumista ja oman elämän suunnittelua. Tämä työ on ollut läheisesti yhteydessä oman, puolisoni ja koko perheen tulevaisuuden suunnitteluun.

Arvostan musiikkikasvatusta ja soitonopetusta enemmän kuin aikaisemmin. Näen entistä merkityksellisempänä soitonopetuksen mahdollisuudet lapsen kehityksen tukijana. Ideat ja suunnitelmat voivat tulla todeksi monella tavalla elämässäni. Opinnäytetyön tärkein anti on ollut innostus kehittää omaa soitonopetusta ja kehittää jopa uusia menetelmiä soitonopetukseen. Olen kiinnostunut liikunnallisen ja draamallisen soitonopetusmenetelmän kehittämisestä ja haluan saada tämän työn kansiin ennen kuin aloitan uuden, mielenkiintoisen ja luovan tutkimusmatkan.

Musiikki ei ole elämäni käsikirjoittaja, mutta se on näytellyt tärkeää roolia läpi elämäni. Olen kiitollinen kaikille opettajilleni jotka ovat auttaneet minua ymmärtämään jotakin musiikin kauneudesta ja olen kiitollinen siitä että musiikin opiskelu on vaikuttanut minuun monella eri tavalla, se on kasvattanut minua ja yhä kasvattaa antaen motivaatiota, haastetta ja suuntaa tulevaisuuden suunnitelmiini. Ennen kaikkea kiitän Jumalaa musiikin lahjasta. Toivon että saan olla vaikuttamassa lasten kasvatukseen musiikin avulla. Haluan tuoda soittamisen ilon ja musiikin kauneuden kaikkein pienimmille. Sana musiikki merkitsee minulle paljon.

LÄHTEET

Asetus lasten päivähoidosta. 21.8.1992/806.

Bergonzi, L. 1997. Effects of Finger Markers and Harmonic Context on Performance of Beginning String Students. *Journal of Research in Music Education* 45, 197-211.

Brathwaite, A. 1988. Suzuki Training: Musical Growth or Hindrance? *Music Educators Journal*, 75, 42-45.

Cheng, E. & Durrant, C. 2007. An investigation into effective string teaching in a variety of learning contexts: a single case study. *British Journal of Music Education* 24, 191-205.

Colprit, E. J. 2000. Observation and Analysis of Suzuki String Teaching. *Journal of Research in Music Education* 48, 206-221.

Creech, A. & Hallam, S. 2003. Parent–teacher–pupil interactions in instrumental music tuition: a literature review. *British Journal of Music Education* 20, 29-44.

Duke, R. A. 1999. Teacher and Student Behavior in Suzuki String Lessons. *Journal of Research in Music Education*, 47, 293-307.

Eriksson, E. 1999. Viulunsoittoa vauvasta vaariin. *Rondo* 37 (8), 45.

Haapanen, O. 1987. Suzuki-seminaari Keravalla. *Rondo* 25 (9), 42-43.

Haston, W. 2007. Teacher Modeling as an Effective Teaching Strategy. *Music Educators Journal* 93, 26-30.

Juntunen, M-L. 2004. Embodiment in Dalcroze eurhythmics. Väitöskirja, kasvatustieteiden tiedekunta. Oulu: Oulun yliopisto. Saatavissa: <http://herkules.oulu.fi/isbn9514274024/>

Karlson, A. 1985. Suzuki-opetus: halpaa, hyvää ja paljon. *Rondo* 23 (1), 24-25.

Kendall, J. 1996. Suzuki's Mother Tongue Method. *Music Educators Journal* 83, 43-46.

Kymäläinen, H. 1989. Suzuki-menetelmä ja harmonikka. *Rondo* 27 (3), 27.

McCord, K. & Fitzgerald, M. 2006. Children with Disabilities Playing Musical Instruments. *Music Educators Journal* 92, 46-52.

Pitkämäki, A. 2001. Pk-yrityksen liiketoimintasuunnitelma. Helsinki: Kauppakaari.

Renwick, J. M. & McPherson, G. E. 2002. Interest and choice: student-selected repertoire

and its effect on practising behavior. *British Journal of Music Education* 19, 173-188.

Rife, N. A., Shnek, Z. M., Lauby, J. L. & Lapidus, L. B. 2001. Children's Satisfaction with Private Music Lessons. *Journal of Research in Music Education* 49, 21-32.

Scott, L. 1992. Attention and Perseverance Behaviors of Preschool Children Enrolled in Suzuki Violin Lessons and Other Activities. *Journal of Research in Music Education* 40, 225-235.

Suzuki, S. 1977. *Hoivaten kasvatan soittajan*. Helsinki: Vikkela Ville.

Suzuki, S. & Grilli, S. 1992. An Interview with Dr. Shin'ichi Suzuki at the Talent Education Institute, Matsumoto, Japan, on 18 April 1991. *International Review of Education* 38, 547-551.

Teirilä, M. 1990. Suzuki-metodi – hyvää ja vähemmän hyvää. *Rondo* 28 (3), 43–44.

Tikkanen, T. 2000. Miten opettaa pientä lasta soittamaan: nelivuotias kitaristi. *Classica* 2, 30.

Uusikylä, K. & Atjonen, P. 2005. *Didaktiikan Perusteet*. Helsinki: WSOY

Uusikylä, K. 1994. *Lahjakkaiden kasvatus*. Helsinki: WSOY

Winberg, L. 1980. *Suzuki-soitonopetusmenetelmä*. Helsinki: Hellas.

SAA = Suzuki Association of the Americas. Shinichi Suzuki. Saatavissa:

<http://www.suzukiassociation.org/about/suzuki/>. Luettu 27.7.2009.